

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát
Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-1413/23-E
Sp. zn. ČŠIE-S-194/23 E

Název	Základní škola, Bojanov, okres Chrudim
Sídlo	čp. 90, 538 26 Bojanov
E-mail	zsbojanov@seznam.cz
IČO	70 987 360
Identifikátor	650 041 330
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Iva Pecinová
Zřizovatel	obec Bojanov
Místo inspekční činnosti	Bojanov 90
Inspekční činnost na místě	17. až 19. 10. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti vykonané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, včetně hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Základní škola, Bojanov, okres Chrudim (dále „škola“) vykonává činnost základní školy (kapacita 225 žáků), školní družiny (od 1. 9. 2022 navýšená kapacita na 75 žáků) a školní jídelny (kapacita 250 stravovaných). V devíti třídách základní školy se aktuálně vzdělávalo 152 žáků. Celkový počet žáků se od minulé inspekční činnosti postupně navýšil o 36 žáků.

V letošním školním roce je evidováno 42 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, z toho sedm žáků s podpůrným opatřením prvního stupně a dva mimořádně nadaní žáci. Škola vzdělává tři žáky s odlišným mateřským jazykem. Do tří oddělení školní družiny bylo aktuálně zapsáno 75 žáků, tedy nejvyšší možný počet. Činnost probíhá v ranních a odpoledních hodinách.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka v procesu řízení využívá svých dlouhodobých zkušeností a těsné kooperace se svojí zástupkyní. Daří se jim pozitivně působit na spolupráci pedagogických pracovníků, kteří jsou účelně zapojeni do dílčích částí správy školy. Stanovená koncepce školy je pedagogy přijímána, cíle rozvoje jsou sdíleny se zřizovatelem a postupně se realizují. Obsah dokumentace a její vzájemná provázanost se částečně zlepšily a tvoří ucelenější systém pro řízení školy. Příležitostí je nadále pokračovat v kvalitativním rozvoji nastaveného systému. V průběhu inspekční činnosti byly opraveny drobné formální nedostatky v dokumentaci školy. Ze záznamů jednání pedagogických rad je zřejmé velmi konkrétní projednávání zejména oblasti průběhu vzdělávání a jeho výsledků. Rovněž pravidelné porady a intenzivní denní přenos informací mezi všemi pedagogy účelně přispívají k organizování chodu školy a procesu vzdělávání žáků. Obsah výroční zprávy o činnosti školy objektivně hodnotí výsledky činnosti školy v různých oblastech a ze závěrů jsou plánovány další možnosti rozvoje školy.

Aktuálně stabilizovaný pedagogický sbor je téměř plně odborně kvalifikovaný včetně sedmi asistentek pedagoga. Prioritou dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků včetně ředitelky jsou aktuálně digitální dovednosti, hodnocení, práce se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a oblasti podle individuálního zájmu jednotlivců. Sdílení poznatků a zkušeností podporuje rozvoj výchovně vzdělávacího procesu. Hospitační činnost byla zaměřena zejména na začínající a méně zkušené pedagogy. Ze sledované výuky vyplynulo, že cílenou pozornost si zaslouží jejich celková podpora v oblasti didaktických postupů. Propojení funkce výchovného poradce a speciálního pedagoga v jedné osobě příznivě ovlivňuje přehlednost a účelnost poskytované péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Působení školního poradenského pracoviště systematicky doplňuje efektivní činnost školní metodičky prevence.

Ve spolupráci se zřizovatelem se vedení školy daří průběžně zlepšovat stav a vybavení budovy, ale prostorové podmínky jsou limitujícím faktorem pro rozvoj školy (např. zřízení odborné učebny pro výuku cizích jazyků). Zapojením do projektů z Evropské unie se zlepšily materiální podmínky vzdělávání v oblasti digitálních pomůcek, zvýšila se podpora žáků na doučování a činnost školního speciálního pedagoga. K dalšímu rozvoji vzdělávání by přispělo doplnění a modernizace pomůcek pro přírodovědné i humanitní vyučovací předměty. Přehledné didaktické materiály účelně využívají pro své učení a vizuální podporu ve třídách zejména žáci 1. stupně. O pravidlech bezpečnosti a ochrany zdraví jsou žáci poučováni. Zdravý životní styl si žáci průběžně osvojují tématy ve výuce, ale také zapojením do tradičních projektů (*Mléko do škol, Ovoce a zelenina do škol*).

Hodnocení průběhu vzdělávání

Vzdělávání ve škole probíhá podle *Školní vzdělávací programu Základní školy Bojanov*, který byl aktualizován k 1. 9. 2022 podle aktuálně platného Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (digitální kompetence a Informatika). Přínosná pro rozvoj

postojů a hodnot žáků jsou témata etické výchovy jako samostatného vyučovacího předmětu na 1. stupni. Žáci sedmého až devátého ročníku měli možnost porovnat své cizojazyčné dovednosti s rodilými mluvčími při pobytu v Anglii.

Hospitované hodiny na 1. a 2. stupni byly většinou promyšlené, účelně strukturované. Vzdělávací cíle vycházely z očekávaných výstupů, někteří učitelé je dokázali dobře činnostně definovat. Oproti minulé inspekci učitelé využívali vedle frontální výuky ve větší míře aktivizující prvky, jež zvyšovaly kvalitu vzdělávacího procesu. Předávání hotových poznatků učitelem přetrvávalo v menší míře. Především na 1. stupni se značně zlepšilo zastoupení organizačních forem výuky ve prospěch kooperačních činností ve skupinách či dvojicích. Žáci se tak prospěšně učili vzájemné spolupráci, pomoci, respektu, diskutovali nad zadanými úkoly a společně je zpracovávali. Pokud byly ve sledovaných hodinách občas zařazeny problémové, případně činnostní úkoly, tak u žáků posilovaly logické myšlení a uvažování v souvislostech. Žáci většinou pracovali se zájmem, k jejich motivaci přispívalo propojení učiva s běžným životem, popřípadě zadání podporující kreativitu nebo i relaxaci. Proto byli v průběhu činností aktivní, převážně udrželi soustředění i při skupinové nebo samostatné práci. Všichni žáci zpravidla plnili stejné úkoly. Ojedinelé byly cíleně připravené další činnosti pro rychlejší nebo nadanější žáky. Při ověřování vědomostí byly některým žákům se speciálními vzdělávacími potřebami zadávány úlohy v menším rozsahu. Někteří učitelé průběžně získávali od žáků účelnou zpětnou vazbu o pochopení probíraného učiva k úpravě dalšího postupu výuky nebo podpory jednotlivých žáků. Efektivně byly využívány názorné pomůcky více na 1. stupni. V malé míře pedagogové zařazovali digitální prostředky a další informační zdroje kromě pracovních listů. Vlastní bádání za podpory různých informačních zdrojů chybělo, jeho začlenění je možností ke zlepšení do budoucna. Příležitostí je i ve větší míře podporovat u nejmladších žáků rozvoj jejich mluvních dovedností s důrazem na schopnost domluvit se v cizím jazyce.

Pozitivní pokrok byl zaznamenán v sebehodnocení mladších žáků, které plánovaně probíhalo v závěru vyučovací hodiny, někdy i v jejím průběhu. Jeho obsah byl zpravidla účelný pro uvědomění vlastního pokroku žáků. V závěru hodin na 2. stupni byli žáci v menší míře vedeni alespoň k jednoduché sebereflexi, což podporovalo jejich uvědomění si vlastních výsledků a pokroku, ale vyhodnocování cílů výuky se zatím věnovali jen minimálně. Učitelé dokázali poskytnout účelnou zpětnou vazbu k obsahu výuky a dosaženým výsledkům žáků, k níž občas využili formativní hodnocení. Někteří projevovali pozitivní přesvědčení v úspěch žáků, což je motivovalo v jejich učení. Asistentky pedagoga ve větší míře účelně podporovaly žáky se speciálními vzdělávacími potřebami v udržení pozornosti, napomáhaly jim při plnění úkolů, občas však na úkor rozvoje jejich samostatnosti. Komunikace pedagogů s žáky byla partnerská, ve většině sledované výuky byla zaznamenána vstřícná pracovní atmosféra.

Zájmové vzdělávání se uskutečňuje podle *Školního vzdělávacího programu pro školní družinu*, svými náměty přirozeně rozvíjí a doplňuje témata různých vzdělávacích oblastí. Po vyučování mají žáci dostatek času pro spontánní hry, odpočinek i rozvoj nadání. Výraznou součástí činnosti jsou kroužky s rozmanitým zaměřením (sportovním, uměleckým apod.). Zhlédnutá nabídka aktivit byla připravená, zajišťovala žákům smysluplné trávení volného času, čímž přispívala k prevenci rizikového chování. Významná pozornost je věnována posilování kamarádských vztahů mezi žáky.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Úroveň výsledků vzdělávání v jednotlivých předmětech je zřejmá z průběžného monitorování žákovských vědomostí a dovedností. Informace o naplňování očekávaných výstupů učitelé evidují formou klasifikace, podrobnější údaje o učebním pokroku žáků jsou zaznamenávány v malé míře. Systematické sledování žakovského posunu nastavené není a je tak příležitostí k rozvoji do budoucna. Cennou zpětnou vazbu o kvalitě vzdělávacího procesu poskytuje externí testování, výkony žáků se většinou pohybují kolem oblasti republikového průměru, případně jsou lepší, což potvrzuje i úspěšnost při přijímacích testech na střední školy. Zákonní zástupci jsou průběžně o výsledcích vzdělávání informováni.

V rámci celkového hodnocení na vysvědčení byly na konci 2. pololetí školního roku 2022/2023 výsledky obdobné jako při minulé inspekci, všichni žáci prospěli. Na 1. stupni prospělo s vyznamenáním 88 % žáků, ve třech nejnižších ročnících tak měl skoro každý šanci zažít pocit úspěchu, což bylo významnou motivací pro jejich další školní práci. U starších žáků byl podíl prospívajících s vyznamenáním oproti 1. stupni méně než poloviční (39 %), ale ve srovnání s červnem 2017 se mírně zvýšil. To se podařilo zejména prostřednictvím občasného zařazování aktivnějších forem a metod práce, které podněcují zájem žáků a jejich motivaci k učení. Přispěla také činnost vedení školy, jež pedagogům trvale vysvětluje nutnost respektovat individuální možnosti jednotlivých žáků. Přestože žádný žák školy v uzavřeném školním roce nekonal opravnou zkoušku ani nebyl hodnocen stupněm nedostatečný, tak v některých třídách a předmětech čtvrtina až skoro polovina žáků je ohrožena školním neúspěchem (zejména v matematice a přírodovědných předmětech ve vyšších ročnících 2. stupně). Pro žáky ohrožené školním neúspěchem učitelé zpravidla nabízí doučovací aktivity, případně opravu známky přezkoušením. Ke zlepšení jejich úspěšnosti by prospělo zařazování dalších metod vedoucích k výraznější individualizaci a diferenciaci výuky. Pokračování ve sjednocování používání kritérií klasifikace a individuálního pokroku žáků je příležitostí k vyváženějšímu hodnocení výsledků vzdělávání v některých vyučovacích předmětech na 2. stupni.

Aktivní spolupráci členů školního poradenského pracoviště je sledována realizace a uplatňování podpůrných opatření stanovených školskými poradenskými zařízeními. Pedagogická intervence je dobře nastavená směrem k žákům s logopedickými obtížemi a s odlišným mateřským jazykem. Velmi přínosná pro efektivně realizovanou péči o žáky jsou pozorování speciální pedagožky ve výuce. Současně jsou identifikováni žáci nadaní nebo s výraznými zájmy, kteří velmi dobře reprezentují školu v soutěžích, ale přímo ve výuce by vhodné je systematicky rozvíjet např. prostřednictvím gradovaných, problémových úloh, samostatných projektů. Příležitostí je rozvíjet metodickou pomoc asistentkám pedagoga tak, aby byli žáci se speciálními vzdělávacími potřebami vedeni k nejvyšší možné míře samostatnosti. Škola efektivně zajišťuje žákům a jejich rodičům kariérové poradenství. Nově v rámci tématu volby povolání mají starší žáci možnost setkávat se s rodiči spolužáků, kteří jim osobně představují své profese. Škola aktivně získává účelnou zpětnou vazbu o úspěšnosti žáků nebo o potřebných úpravách vzdělávání, spolupracuje se školami v regionu.

Preventivní aktivity jsou plánovány na základě pravidelné evaluace a aktuálních potřeb třídních kolektivů i jednotlivých žáků. Soustavná pozornost je věnována průběžnému sledování případných signálů rizikového chování, které jsou ihned řešeny i ve spolupráci s dalšími institucemi a odborníky. Ve třídách probíhají preventivní programy s cílem zvládat podněty k rizikovému chování a podporovat u žáků zdravé sebevědomí. Účinnost preventivních aktivit se pozitivně projevila také tím, že žáci neměli žádnou neomluvenou absenci a byl udělený minimální počet kázeňských opatření. Motivací pro žáky jsou

pochvaly a ocenění v celém průběhu roku. V průběhu inspekční činnosti žáci svým chováním prokazovali dodržování příslušných společenských pravidel. Příkladem je, že škola po ukončení distanční výuky dokázala udržet tak širokou nabídku volnočasových aktivit (jazykové, sportovní, taneční, keramika, vaření a pečení apod.) a znovu motivovat velký počet žáků ke smysluplnému trávení volného času. Činnost žakovského školního parlamentu se pozitivně odráží v rozvoji občanských a sociálních kompetencí žáků, uplatňování jejich práv a přijímání zodpovědnosti. Škola se aktivně prezentuje na veřejnosti, spolupracuje s obcí a místními spolky.

Závěry

Vývoj školy

- Zlepšení odborné kvalifikace pedagogů a navýšení počtu asistentů pedagoga,
- vyhledávání nadaných žáků, počáteční vytvoření podmínek pro mimořádně nadané žáky,
- navýšení celkového počtu žáků ve škole,
- navýšení kapacity školní družiny z 50 žáků na 75 žáků, rozšíření o jedno oddělení školní družiny,
- zlepšení materiálních podmínek s podporou zřizovatele a zapojením do projektů EU,
- zlepšení stanovení konkrétních cílů výuky a přizpůsobení metod a forem práce,
- udržení široké nabídky mimoškolních kroužků pro žáky.

Silné stránky

Základní škola

- Vzájemné vztahy mezi vedením školy a pedagogy a žáky vytvářejí bezpečné a pozitivní atmosféru zajišťující pohodové podmínky pro vzdělávání (1.4),
- udržení široké nabídky mimoškolních aktivit po ukončení distanční výuky, motivace a zapojení velkého počtu žáků ke smysluplnému trávení volného času a podpory jejich individuálních zájmů (6.3),
- zlepšení zastoupení organizačních forem výuky ve prospěch kooperačních činností zejména na 1. stupni, které žáky přínosně vede ke vzájemné spolupráci (4.1).

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

Základní škola

- Malá míra využívání digitálních technologií nebo dalších informačních zdrojů, které by dopomáhaly žákům získávat, porovnávat a kriticky vyhodnocovat informace, procvičovat a upevňovat učivo, pochopit souvislosti (4.2),
- omezený výběr metod a forem výuky na 2. stupni, které by poskytnuly větší podporu individuálních potřeb žáků (4.2).

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Příklady inspirativní praxe

- Udržení široké nabídky mimoškolních aktivit po ukončení distanční výuky a zapojení velkého počtu žáků ke smysluplnému trávení volného času a podpory jejich individuálních zájmů.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Efektivněji metodicky koordinovat činnost a přístup asistentek pedagoga k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami,
- vést nejmladší žáky v cizím jazyce k podpoře rozvoje mluvení, používat jejich dobrou slovní zásobu k vyjadřování ve větách a běžných konverzačních obrazech,
- podporovat smysluplné zařazování digitálních technologií ve vzdělávání k získávání informací, rozvoje kritického myšlení a uvažování v souvislostech,
- zaměřit se na začínající pedagogy s kratší praxí, více je metodicky podpořit v oblasti didaktiky,
- nadále zaměřovat pozornost ke zlepšování školní úspěšnosti žáků prostřednictvím účelné volby výukových metod, plánované individualizace a diferenciací výuky,
- metodicky vést pedagogy ke společnému náhledu a používání kritérií hodnocení výsledků vzdělávání a individuálního pokroku žáků, které by přispělo k vyváženějšímu hodnocení výsledků vzdělávání v některých vyučovacích předmětech na 2. stupni.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 16. 10. 2023
2. Koncepce rozvoje školy v období 2021–2025 ze dne 1. 9. 2020
3. Školní vzdělávací program Základní školy Bojanov platný od 1. 9. 2022
4. Školní vzdělávací program pro školní družinu platný od 1. 9. 2022
5. Školní řád platný od 1. 9. 2023
6. Vnitřní řád školní družiny platný od 1. 9. 2022
7. Třídní knihy, školní rok 2023/2024 (výběr)
8. Přehledy výchovně vzdělávací práce školní družiny, školní rok 2023/2024 (výběr)
9. Záznamy z jednání pedagogické rady, školní roky 2022/2023, 2023/2024
10. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2022/2023
11. Personální dokumentace pedagogických pracovníků, školní rok 2023/2024 (výběr)

12. Školní matrika, školní rok 2023/2024 (výběr)
13. Dokumentace ke školnímu poradenskému pracovišti, k prevenci rizikového chování a bezpečnosti žáků, školní rok 2023/2024 (výběr)
14. Inspekční zpráva čj. ČŠIE-882/17-E ze dne 19. 10. 2017

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Bc. Iva Morávková, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Jaroslav Loučka, školní inspektor

Mgr. Mirka Machková, školní inspektorka

Bc. Daniela Růžová, kontrolní pracovnice

10. 11. 2023